

**Academicianul Andrei URSU
la 85 de ani**

n. 20 decembrie 1929, Strășeni.

Biolog, domeniul științific: pedologie, geografia solurilor, ecologie.

Doctor habilitat în științe biologice (1978), profesor universitar (1992). Membru corespondent (1984) și membru titular (1989) al Academiei de Științe a Moldovei.

Patrimoniul Republicii Moldova constituie nu numai economia, știința, cultura, resursele naturale ale ei, în special solurile, care asigură securitatea alimentară, precum și personalitățile care își aduc contribuția la prosperarea neamului.

La 20 decembrie 2014 se împlinesc 85 de ani din ziua nașterii și 65 de ani de activitate științifică, pedagogică și publică a Omului îndrăgostit de natură și sol, Andrei Ursu: doctor habilitat în științe biologice, profesor universitar, membru titular al Academiei de Științe a Moldovei, membru titular al Academiei de Științe Agricole și Silvicultură din România, Laureat al Premiului în domeniul pedologiei „V. R. Williams”, „Savantul Anului 2011”, Cavaler al Ordinului „Gloria Muncii” și „Ordinului de Onoare”.

Este autorul a circa 630 de lucrări științifice, inclusiv 22 de monografii și peste 30 de hărți tematice. Un merit deosebit al său îl constituie rezultatele cercetărilor în domeniul clasificării și raionării solurilor republicii. Monografiile *Microraiionarea pedologică a Moldovei*, *Raioanele pedogeografice și particularitățile regionale de utilizare și protejare a solurilor*, *Solurile Moldovei* au devenit lucrări clasice „de căpătâi” pentru specialiști.

Grație rezultatelor științifice de mare valoare și aptitudinilor creative și organizatorice, capacităților intelectuale și morale alese, acad. Andrei Ursu a intrat în pleiada personalităților de vază ale țării. A fost mai mulți ani director al Institutului de Cer-

cetări de Pedologie și Agrochimie „Nicolae Dimo”, determinând bazele dezvoltării lui. De menționat că tratatul în trei volume *Solurile Moldovei* (Почвы Молдавии, 1984 – 1986) a fost distins cu Premiul de Stat. A coordonat timp îndelungat activitatea celei mai mari secții de științe a Academiei – Secția de Științe Biologice și Chimice.

Este o personalitate proeminentă, capacitatea de muncă și memoria fiindu-i excepționale, care se manifestă din plin în ciuda vârstei înaintate. Potrivit lui, a fi conducător înseamnă, mai întâi, a fi onest și devotat până la sacrificiu și numai după acestea – toate celelalte.

Tânărul Andrei Ursu face parte din talentată generație de studenți de după război, care, alături de V. Anestiadi, V. Andrunachievici, B. Matienco, A. Simașchevici, S. Berejan, S. Rădăuțanu, V. Paladi ș.a., în condiții extrem de dificile, grație muncii fără preget și dorinței arzătoare de a scoate țara din sărăcie, nu numai că au devenit specialiști recunoscuți, dar au adus și o contribuție substanțială la dezvoltarea științei și economiei țării.

S-a născut în familia lui Teodor și Eudochia Ursu în anul 1929, în or. Strășeni, fiind un copil curios, năzbătios, isteț, cu o memorie specifică, selectivă. Tatăl lui Andrei acorda o atenție deosebită educației primului său fecior. În calitate de factor rural (factor poștal), el deservea patru sate din vecinătate, știa bine locul celui mai bătrân stejar, unde se ascunde cel mai mare șarpe, unde poți găsi cele mai multe ciuperci, alune, coarne.

Vara, în timpul vacanței, Andrei aștepta cu nerăbdare să plece cu tatăl „în cursă”. Tocmai aceste călătorii au fost primele lecții despre bogăția și frumusețile Codrilor, despre Mănăstirea Căpriană, de aici a pornit dragostea pentru natura meleagului nostru. Tot atunci a luat cunoștință de un profil pedologic (de sol), descoperit de tatăl său, care mai apoi s-a dovedit că a fost săpat în anul 1938 de către cunoscutul savant român academicianul Nicolae Cernescu.

La 1 septembrie 1937, Andrei Ursu, fără a fi însoțit de cineva, a pășit pragul școlii. A început un capitol nou în viața viitorului savant pedolog.

Fiind martor ocular al încercărilor grele prin care a trecut poporul nostru în cea de-a doua jumătate a anilor '40 și intuind că bogăția principală a țării sunt oamenii harnici și solul fertil, se pomenește în fața dilemei – să devină medic pentru a proteja sănătatea acestor truditori ori să devină pedolog, ca să exploateze gospodărește acest sol. Iată de ce se înscrie la Institutul de Medicină din Chișinău, însă dragostea față de natură îl determină ca, peste puțin timp, să se transfere la Facultatea de Biologie și Pedologie a Universității de Stat din Moldova. Îndoielile lui An-

drei Ursu de la începutul studiilor universitare au fost spulberate definitiv în urma întâlnirii în anul 1948 cu renumitul pedolog, academicianul Nicolae Dimo, discipol al marelui savant V. Dokuceaev. Andrei Ursu a fost printre primii absolvenți ai Universității de Stat din Chișinău. Odată cu organizarea Institutului de Pedologie, Agrochimie și Ameliorarea Solurilor, a fost invitat de către Nicolae Dimo să lucreze în acest institut, cărui i-a consacrat viața și activitatea timp de 33 de ani. Aici a avut fericirea să asculte strălucitele prelegeri ale unor profesori remarcabili. De notat că academicianul Dimo a exercitat o influență decisivă asupra tânărului Andrei Ursu, stimulându-i interesul pentru științele solului.

După absolvirea Universității de Stat din Moldova, în anul 1953, a fost înscris ca laborant la Institutul de Pedologie, Agrochimie și Meliorație al Filialei din Moldova a Academiei de Științe a fostei Uniuni Sovietice, unde a avut privilegiul să conlucreze nu numai cu academicianul Nicolae Dimo, dar și cu eruditul profesor Igor Krupenicov. Incluzându-se activ în procesul de studiu al solurilor republicii, tânărul cercetător obține date de o mare valoare privind compoziția și proprietățile solurilor, elaborează principiile de regionare și grupare a solurilor după gradul acestora de a fi exploatate ca terenuri agricole, ceea ce i-a permis să susțină în anul 1964 teza de doctor în științe geografice, iar în 1978 – teza de doctor habilitat în științe biologice în două din cele mai prestigioase centre științifice de profil – Institutul de Geografie al Academiei de Științe din Moscova și Universitatea de Stat „Mihail Lomonosov” din Moscova.

Apreciată în mod deosebit în literatura de specialitate, monografia *Regionarea agropedologică a Moldovei* (1980) constituie o lucrare științifică de pionierat, în care au fost generalizate datele privitor la compoziția și proprietățile solurilor, legitățile repartiției lor și principiile regionării pedologice.

De o deosebită importanță practică se bucură lucrarea științifică *Resursele naturale și geografia solurilor Moldovei* (1977), în care autorul a descris detaliat căile eficiente de utilizare, procedeele de ameliorare a solurilor și sporire a fertilității lor.

În monografia *Microregionarea pedologică* (1980), distinsă cu cel mai înalt premiu în pedologie (premiul V. Williams), sunt generalizate rezultatele elaborării bazelor folosirii raționale a solurilor, principiilor și metodelor microregionării pedologice.

În 1988 vede lumina tiparului lucrarea *Conserarea solurilor în condițiile agriculturii intensive*, în care sunt analizați factorii ce provoacă poluarea și degradarea solului, argumentându-se măsurile de prevenire și diminuare a acestor fenomene. Conco-

mitent, academicianul Andrei Ursu a inițiat studierea solurilor tehnogen-transformate și a elaborat metode de diagnosticare, de cartografiere și procedee de omogenizare și ameliorare a lor.

Un merit deosebit al academicianului Andrei Ursu îl constituie rezultatele cercetărilor în domeniul clasificării și raionării solurilor republicii. Înalta erudiție, capacitățile deosebite de a analiza și generaliza cunoștințele de ultimă oră despre geneza, particularitățile și legitățile geografice ale solului i-au permis prodigiosului pedolog să elaboreze o nouă clasificare a solului, bazată pe conceptul contemporan al pedologiei genetice. Diagnosticarea și clasificarea solurilor este efectuată pe baza unor caractere specifice ale orizonturilor care în integru (A+B) – condiționează particularitățile inițiale genetice.

În domeniul pretabilității solului, academicianul Andrei Ursu și colaboratorii au evidențiat și stabilit limitele admisibile ale particularităților nefavorabile ale solurilor (salinizare, solonețizare, carbonatice, erodate). În baza cercetărilor au fost elaborate recomandări, instrucțiuni și îndrumări metodice importante.

În anul 2011 academicianul A. Ursu a finalizat ciclul de cercetări fundamentale efectuate în anii precedenți, care s-au soldat cu editarea monografiei *Solurile Moldovei* în cadrul Colecției *Academica* și *Harta solurilor Republicii Moldova* la scara 1:750 000 (coautor A. Overenco). Aceste lucrări prezintă o nouă viziune a rolului solului în biosferă, o caracteristică amplă a genezei și geografiei solurilor, o nouă clasificare bazată pe un principiu origi-

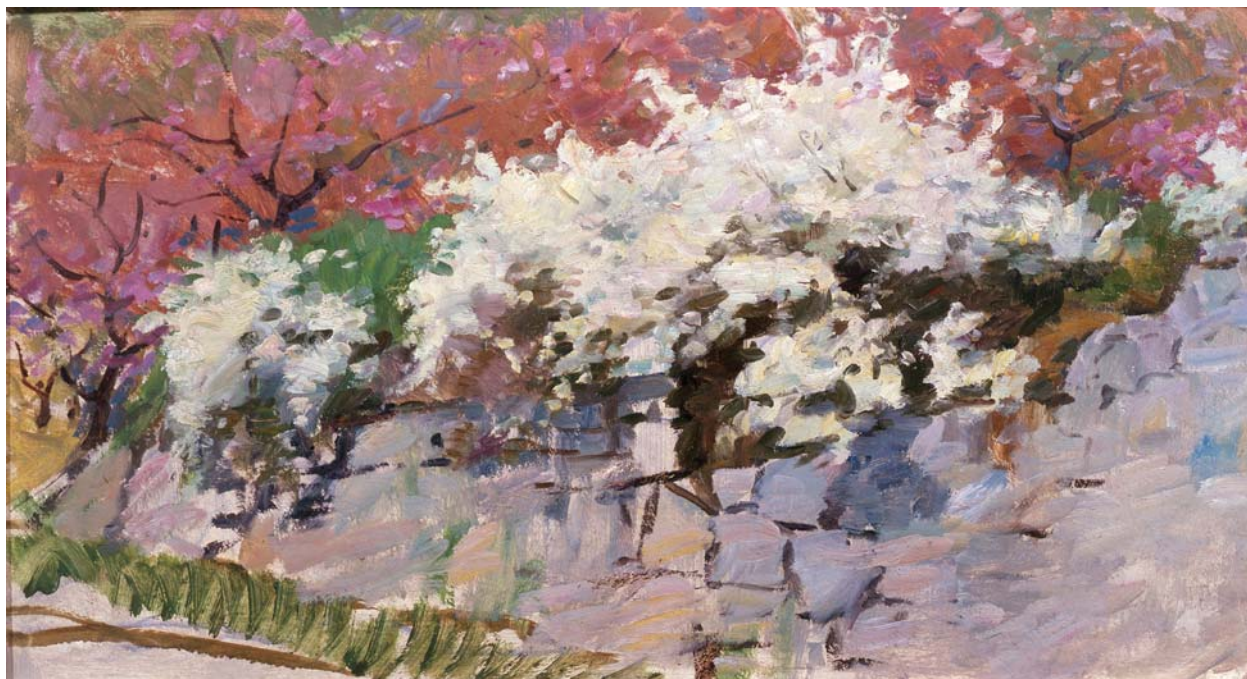
nal – interdependența orizonturilor genetice. A fost revizuită și actualizată regionarea pedogeografică, au fost argumentate măsurile stringente de ameliorare a stării resurselor de sol, complexe regionale de utilizare eficientă și protejare a solurilor.

Este un popularizator înflăcărat al științei despre sol. A fondat Muzeul Solurilor în Institutul de Pedologie și Agrochimie „Nicolae Dimo”. Întreține frumoase relații de colaborare cu savanții de peste hotarele țării: România, Ucraina, Kazahstan, Azerbaidjan, Rusia, Germania, Polonia și multe alte țări.

Actualmente academicianul Andrei Ursu este președinte al Societății Naționale a Moldovei de Știință a Solului. Energic, optimist și creator, participă activ la viața științifică a Academiei, la pregătirea cadrelor de înaltă calificare, este silitor în cercetări pe teren.

În legătură cu jubileul de 85 de ani, echipa Institutului de Ecologie și Geografie al AȘM, colegii săi din Laboratorul de Geomorfologie și Ecopedologie cu mare dragoste și stimă profundă îl felicită pe academicianul Andrei Ursu, dorindu-i sănătate, mulți ani fericiți și plini de spirit creator!

Dr. hab. Petru Cuza, dr. Iurie Bejan,
dr. Vasile Stegărescu, dr. Ghenadii Sârodoev,
dr. Ion Marcov, dr. Aureliu Overenco,
Stela Curcubăt, Vera Crupenicov,
dr. hab. Maria Nedealcov,
dr. Nicolae Boboc, m.c. Ion Dediu,
dr. Anatol Tărăță, dr. Petru Cocârță,
Alexandru Vataman

Mihail Petric. *Tufar înflorit*, u/c, 50 x 80 cm, 1968. Din colecțiile MNAM